

A 2000–2006-OS PROGRAMOK EX POST ÉRTÉKELÉSE AZ 1. ÉS 2. CÉLKITŰZÉS RÉGIÓIBAN: A MEGÁLLAPÍTÁSOK RÖVIDEN

A kohéziós politika 2000–2006-os időszakban kifejtett hatása különböző szempontok szerint és különböző értékelési eszközök felhasználásával került megvizsgálásra. E különböző elemek egymást kiegészítve alkotnak átfogó képet a kohéziós politika 2000–2006-os eredményeiről,

- egyrészt makroökonómiai modellek, adminisztratív adatok és az irányítási és végrehajtási rendszerek elemzése útján,
- másrészt pedig az olyan politikai területek tematikus lebontása útján, ahol az ERFA és a Kohéziós Alap jelentős hozzájárulása volt megállapítható.

A kohéziós politika hatásai a 2000–2006-os időszakban

A kohéziós politika hatása az e körben felsorolt témák körüli elemekből épül fel:

- a GDP-re és a foglalkoztatásra gyakorolt hatás,
- a környezeti célkitűzések és a kiegyensúlyozott területfejlesztés megvalósításához való hozzájárulás,
- a fő ágazatokban elért eredmények,
- a kapacitásépítéshez és a politikai ismeretátadáshoz való hozzájárulás valamennyi tagállamban,
- a helyes gyakorlatok példái.

MAKROÖKONÓMIAI HATÁSOK

- Két modell (HERMIN, QUEST) szimulálja a kohéziós politika GDP-re, foglalkoztatásra és tőkeállományra gyakorolt hosszú távú hatását az 1. célkitűzés régióiban.
- Kumulált GDP 2009-ben a kohéziós politika nélküli helyzethez viszonyítva (a QUEST eredménye):
 - + 0,61% – Németország
 - + 5,0% – Lengyelország
 - + 9,5% – Spanyolország
 - + 15,7% – Portugália
- Foglalkoztatásra gyakorolt hatás 2008-ban a kohéziós politika nélküli helyzethez viszonyítva: + 819 000 személy (HERMIN).

KÖZLEKEDÉS

- Az ERFA az autópálya-bővítés 24%-át társfinanszírozta az EU-ban, ezzel jelentősen hozzájárulva az úthálózatok fejlesztéséhez.
- Európa új nagysebességű vasútvonalainak 13%-a ERFA-társfinanszírozással készült el.
- Nagyobb figyelmet igényel az intermodális és a városi közlekedés, a nemzetközi összeköttetések és a vasút.

IRÁNYÍTÁSI ÉS VÉGREHAJTÁSI RENDSZEREK

- Az EU-10-nek sikerült a forrásokat megfelelően felhasználó rendszereket kiépítenie: jelentős javulás és pozitív hatás a hazai irányítási rendszerekre.
- Az EU-10 és az EU-15 esetében is nagyobb hangsúlyt kell fektetni az eredményekre.

VÁLLALKOZÁSTÁMOGATÁS

- Az ERFA vállalkozástámogatása főleg a kkv-ket célozza meg (a finanszírozás 83%-a). Fokozottabban kihasználásra kerülnek a közvetett eszközök – üzleti szolgáltatások, klaszterek támogatása, hálózatok.
- Legalább 638 000 új munkahely.
- Egy kelet-német esettanulmány meggyőzően igazolja, hogy a közvetlen beruházástámogatás fokozza a termelő tevékenységet és a beruházást.

STRUKTURÁLIS VÁLTOZÁS ÉS GLOBALIZÁCIÓ

- Az útfüggőség jól meghatározott, hosszú távú regionális politikák segítségével megváltoztatható. A 2. célkitűzés programjai akkor a leghatékonyabbak, ha a regionális politikát támasztják alá, és nem próbálnak kiegészítő célokat kitűzni.
- Az ERFA-hozzájárulás akkor a leghatékonyabb, ha a beavatkozások az innovációra és a nemzetköziesítésre összpontosulnak.

KÖRNYEZET ÉS ÉGHAJLATVÁLTOZÁS

- A 2000–2006-os időszakban 25,5 milliárd euró került felhasználásra környezeti vonatkozású beavatkozásokra.
- Az ERFA-támogatásnak köszönhetően 14 millióval nőtt a vezetékes ivóvízellátásban részesülők száma, és 20 millióval többen csatlakoznak szennyvíztisztító rendszerhez.
- Fontos, hogy az Európai Bizottság határozottan kijelentse, hogy az EU környezetvédelmi előírásainak teljesítése még akkor is a kohéziós politika célkitűzései közé tartozik, ha rövid távon nem vezet gazdasági növekedéshez.

VIDÉKFEJLESZTÉS

- Az ERFA az 1. és a 2. célkitűzés régióiban egyaránt jelentősen hozzájárult a vidéki területek fejlesztéséhez.
- Fontos, hogy a kohéziós politika hozzájárulása láthatóbbá váljon a vidéki területeken élő polgárok számára.

NEMEK ÉS DEMOGRÁFIA

- Demográfia: annak ellenére, hogy a programozási időszak kezdetekor nem számított prioritásnak, a régiók egyre több vonatkozó projekt támogatását kezdték meg.
- Az értékelések során megállapított tények arra engednek következtetni, hogy nem elég, ha a nemek közötti egyenlőséget horizontális prioritásként határozzuk meg – hatékonysága akkor a legnagyobb, ha specifikus, kézzelfogható intézkedések támasztják alá. A horizontális prioritások számát a régiókra vonatkozó prioritásokra kellene csökkenteni.